

התכנית למדעי הרוח הדיגיטליים

212.8294 מה עושים עם דע: איסוף יצוג והצגה דיגיטלי

ד"ר יעל נצר וד"ר אליעזר באומגרטרן

סמסטר ב', יום ד', 12:00 – 16:00, סמינר, 2 נ"ז

מטרת הסמינר היא ללוות תלמידות.ים בפיתוח ומימוש של שאלת מחקר מתחום מדעי הרוח על ידי שימוש בכלים ומתודולוגיות מהתחום החישובי, תוך התייחסות ביקורתית אל תהליך הלמידה החשיבה ושל התוצר. ההתפתחויות בעולם החישובי ודיגיטציה בתחום מדעי הרוח משנים את תחום הלמידה, היצירה המחקרית והצגת המידע בתחום ועל הסטודנט והחוקר להכיר את האפשרויות הרבות הפרוסות לפניו בתחום זה. העיסוק במדעי הרוח הדיגיטליים מעלה את השאלה האם עלינו להמשיך לחשוב בקטגוריות שנכפו עלינו לכאורה מתוך המציאות הפיזית (כדוגמת 'ספר יכול להימצא על מדף אחד בלבד') כאשר בפועל, בייצוג הדיגיטלי, איננו מוגבלים לקטגוריה יחידה. מעבר לכך, האם הקטגוריות הנבחרות משקפות את נקודת המבט המסוימת של מי שייצר אותה (ההגמוניה וכו'), או שהיא נגזרת מתוך הנתונים? מאידך, האם נתונים הם באמת 'אובייקטיביים'? הקורס יהיה מורכב משיעור תיאורטי והתנסות מעשית. במרכז הקורס, יעמוד פרויקט אותו יתבקשו התלמידים לממש, החל מזיהוי החומרים המקוריים מתחום מדעי הרוח, דרך הכנתם לייצוג דיגיטלי, עיבודם והצגתם. לשם כך, התלמידים ישתמשו בכלים חדשים, או מוכרים להם. התלמידים יתבקשו להציג את תהליך העבודה על הפרויקט, תוך דיון בשאלות מתודולוגיות הנוגעות לתחום.

212.8292 ערים עתיקות בעולם הדיגיטלי

ד"ר סוטה מצקביץ

סמסטר ב', יום ד', 16:00 – 18:00, סמינר, 2 נ"ז

הערים הקדומות אשר נבנו מהאלף הרביעי לפני הספירה ועד לשלהי העת העתיקה, מדהימות אותנו בגודלן וביופיין. מחקר הערים והעיור הוא נושא מרתק שמתבסס על שרידים ארכאולוגיים, מקורות כתובים, מפות ותיאורים אמנותיים. הכלים הדיגיטליים ושיטות המחקר החדשניות שעומדים לרשות החוקרים היום מאפשרים לשאול שאלות חדשות, לעבד ולהציג כמויות גדולות של נתונים, ולדלג בקלות בין קנה מדה שונים. במהלך הקורס "נטייל" בערים הגדולות והיפות של פעם, תוך כדי היכרות עם כלים דיגיטליים ומאגרי מידע ממוחשבים שמאפשרים לחקור את ההיבטים השונים של החיים האורבניים: היקף ותכנון הערים, אדריכלות עתיקה, חיי יום-יום, מנהל ושלטון. הקורס יכלול הרצאות אורח של המומחים במדעי הרוח הדיגיטליים: הכתב העתיק, מיפוי ומפות, עיבוד טקסטים ועוד.

התכנית ללימודי גרמניה ואירופה המודרנית

216.8012 מדיניות החוץ של גרמניה ואירופה

ד"ר סטפן הגמן

סמסטר ב', יום ג', 12:00 – 16:00, סמינר מתוקשב בשפה האנגלית, 2 שש"ס

216.4214 יחסי ישראל גרמניה

ד"ר שרון ליבנה

סמסטר ב', יום ג', 16:00 – 18:00, סמינר מתוקשב בשפה האנגלית, 2 שש"ס

הקורס יעסוק ביחסי גרמניה (המערבית) וישראל ויאיר סוגיות מרכזיות אשר השפיעו על האופן בו שתי המדינות התמודדו עם זיכרון השואה, ועל השפעתו של זיכרון זה על יחסיהן. בין השאר ידונו סוגיות כמו: משפטי הקפואים, משפט אייכמן, מעמד התרבות הגרמנית בישראל, ומשפטי הפושעים הנאציים הדיון על חוק ההתיישנות, פולמוס היסטוריונים ועוד בגרמניה. כן תיבחן השפעת זיכרון השואה על עיצוב יחסי ישראל-גרמניה תוך דיון בסוגיות כמו הסכם השילומים, עסקאות הנשק, כינון היחסים הדיפלומטיים, התקפת הטרור על הספורטאים במינכן, אירועי ביטבורג והשלכותיהם ועוד. דגש מיוחד יושם על השינויים שחלו בהתמודדות של גרמניה עם זיכרון השואה לאחר איחוד גרמניה והקמת האיחוד האירופי, ועל האופן בו גרמניה מעצבת את זיכרון השואה ברבדים שונים, תרבותיים, חברתיים ופוליטיים, וכן על השפעת תמורות תרבותיות בשני העשורים האחרונים על היחס לגרמניה ולזיכרון השואה.

216.8147 דיפלומטיית החוץ של אוסטריה

יוהאנס שטראסר

סמסטר קיץ, מועד לא ידוע עדיין, סמינר בשפה האנגלית, 2 שש"ס

סמינר של שלושה שבועות. מפגשים יומיים בני ארבע שעות - טרם נקבע מועד.

216.8146 אינטגרציה אירופאית

<p>קתרינה קונארק סמסטר ב', 2-26.8.2021, יום ב'-ה', 10:00 – 14:00, סמינר, סמסטר קיץ, סמינר בשפה האנגלית, 2 נ"ז סמינר של שלושה שבועות. מפגשים יומיים בני ארבע שעות.</p>
<p>Between Economic (Inter-)Dependence and Political Antagonism: 216.8148 Germany-China Relations at a Crossroads פרופ' דירק שמידט סמסטר קיץ, 14.7-5.8.2021 סמינר בשפה האנגלית, 2 שש"ס סמינר של שלושה שבועות. מפגשים יומיים בני ארבע שעות - ימי ג'-ה'.</p>

<p>החוג ללימודי המזרח התיכון והאסלאם</p>
<p>106.4121 משפט מוסלמי: היבטים היסטוריים, סוציולוגיים ד"ר עידו שחר סמסטר ב', יום ג', 14:00 – 18:00, תרגיל / סמינר, 4 נ"ז המשפט המוסלמי על עקרונותיו, מוסדותיו ונושאי כליו (העולמא, המופתים והקאדים) מהווה ללא ספק אחת משיטות המשפט המשוכללות ביותר והמשפיעות ביותר אשר פותחו לאורך ההיסטוריה האנושית. מיליוני בני אדם, גם בימינו אנו, רואים במשפט המוסלמי מקור סמכות מוסרית ראשון במעלה, ומשתדלים לחיות את חייהם בהתאם לעקרונות שגובשו על ידו. למרות חשיבותו הבלתי-מוטלת בספק של המשפט המוסלמי, השיח הציבורי על אודותיו ולעתים גם השיח האקדמי מתאפיין על פי רוב בדעות קדומות, באי-הבנה ואפילו בבורות. מטרתו של קורס זה, לפיכך, היא לערוך לסטודנטים היכרות ראשונית עם המשפט המוסלמי. נדון בהפתחויות שונות בדוקטרינות ובמוסדות של המשפט המוסלמי לאורך ההיסטוריה; בקונפליקטים ובמתחים שמאפיינים אותו; ביישום שלו בחיי היומיום; וביחסי הגומלין בינו לבין ספרות אחרות (הספירה החברתית, התרבותית, הכלכלית והפוליטית).</p>
<p>106.4094 פטיציות וצדק בעולם האסלאם פרופ' יובל בן-בסט סמסטר ב', יום ג', 08:00 – 12:00, תרגיל / סמינר, 4 נ"ז תופעת הפטיציות לשליט הינה תופעה גלובלית הקיימת בחברות רבות משחר ההיסטוריה. בקורס נדון בפטיציות ובמאפייניהן בכלליות, ונתמקד בפטיציות מעולם האסלאם מתקופות שונות, בדגש על האימפריה העות'מאנית. בין היתר נבחן מתי עשו שימוש בפטיציות ולשם מה, מה הייתה זהות שולחי הפטיציות, מי כתב את הפטיציות, כיצד טיפלו בפטיציות, הפטיציות כמכשיר לערעור משפטי, והפטיציות ככלי פוליטי. שאלה אחרת עימה נתחבט לאורך הקורס הינה כיצד עלינו כהיסטוריונים להתייחס לפטיציות כמקור היסטורי. נבחן סוגיות אלו ואחרות הן בחתכים תמאטיים והן כרונולוגיים.</p>

<p>החוג לפילוסופיה</p>
<p>107.4741 מוסר ומלחמה פרופ' דני סטמן סמסטר ב', יום א', 10:00 – 14:00, שיעור, 4 נ"ז מטרת הקורס לדון בשאלות שונות הקשורות במעמד המוסרי של מלחמות: האם ניתן בכלל להצדיק מוסרית יציאה למלחמה, ואם כן באלו תנאים? האם יש הגבלות מוסריות על מה שמותר לעשות בלחימה ואם כן מה הבסיס להן? האם חיילי האויב וחיילינו שלנו שווים מבחינת זכויותיהם המוסריות? האם אזרחי האויב ואזרחינו שווים מבחינה מוסרית? הקורס יעסוק הן במלחמות "מסורתיות" והן במלחמות חדשות (המכונות לעתים מלחמות "אסימטריות") ובטור.</p>
<p>107.3125 גילנות ומוסר פרופ' שאול סמילנסקי סמסטר ב', יום א', 14:00 – 18:00, שיעור, 4 נ"ז</p>

<p>107.4478 מבוא לפילוסופיה אנליטית ד"ר גיל שגיא סמסטר ב', יום ב', 16:00 – 18:00, שיעור, 4 נ"ז</p>
<p>107.3687 פילוסופיה של המוות ד"ר סם לבנס סמסטר ב', יום ג', 14:00 – 16:00, שיעור, 4 נ"ז</p>
<p>107.3038 פילוסופיה של המדעים פרופ' מאיר חמו סמסטר ב', יום ג', 14:00 – 18:00, סמינר, 4 נ"ז</p>
<p>107.4212 לוגיקה מתקדמת ד"ר גיל שגיא סמסטר ב', יום ד', 14:00 – 18:00, שיעור, 4 נ"ז</p>
<p>107.3060 סוגיות נבחרות בפילוסופיה של הלשון פרופ' מאיר חמו סמסטר ב', יום ה', 12:00 – 16:00, סמינר, 4 נ"ז</p>
<p>107.4042 האתיקה הניקומאכית ד"ר אריאל מירב סמסטר ב', יום ה', 10:00 – 14:00, שיעור, 4 נ"ז</p>

החוג להיסטוריה של עם ישראל
<p>104.4081 יומנים זיכרונות ועדויות פרופ' מרקוס זילבר סמסטר ב', יום ג', 10:00 – 16:00, שיעור, 2 נ"ז קורס זה בוחן את המורכבות, ואת המאפיינים של חיי היהודים במזרח אירופה במאה העשרים מנקודת מבטם האינדיבידואלית. בקורס ייבחנו מקורות שונים (זכרונות, יומנים ועדויות וכן היסטוריה אורלית) המשקפים את החוויה האישי הסובייקטיבית.</p>
<p>104.4082 היסטוריה תרבותית של יהודי פולין פרופ' מרקוס זילבר סמסטר ב', יום ג', 16:00 – 20:00 שיעור / סמינר, 2 נ"ז קורס זה יבחן הביטים שונים של חיי היהודים בפולין בין שתי מלחמות העולם באמצעות כלים של היסטוריה תרבותית. הוא יבחן את חיי היום-יום והפרדיגמות שהכתיבו אותו, יבחן הבטים מגדריים של חוויית היהודים בחייהם בפולין בין שתי מלחמות העולם, הביטים לשוניים בחייהם, דפוסי חינוך, נוהלי קריאה, חיי פנאי, תרבות נוער וכד'.</p>
<p>104.4000 קריאה ביצירות מופת היסטוריות ד"ר מיכה פרי סמסטר ב', יום ג', 16:00 – 18:00, שיעור, 2 נ"ז קורס זה הוא קורס המשך לקורס המתודולוגי של בית הספר להיסטוריה. בקורס נקרא יצירות מופת היסטוריות (קצרות, בעברית). פול ון, האם היוונים האמינו במיתוסים שלהם; קרלו גינזבורג, התולעים והגבינה; מרק בלוק, על ההשוואה ההיסטורית; מישל פוקו, היסטוריה של השיגעון בעידן התבונה; ועוד. מטרת הקורס להציג לתלמידים שיטות כתיבה היסטוריות שונות דרך יצירות מופת של היסטוריונים נבחרים.</p>
<p>104.4185 השואה באגן הים התיכון ד"ר שי סרוגו</p>

סמסטר ב', יום ג', 16:00 – 18:00, שיעור, 4 נ"ז
 הקורס עוסק בהיסטוריה של הפזורה היהודית-ספרדית בבלקן (בולגריה, יוון, יוגוסלביה), בצפון אפריקה (מרקו, אלג'יריה, תוניסיה, לוב, מצרים) ובמזרח התיכון (תורכיה, עיראק) במלחמת העולם השנייה. החוויה של קהילות אלו תידון באמצעות מגוון של נושאים: צמיחתן של אידיאולוגיות גזעניות ופשיסטיות, התנגשויות בין יהודים ללא-יהודים בחברות קולוניאליות ובמדינות לאום, סולידריות עם יהודי גרמניה הנרדפים, קרבות מלחמת העולם השנייה באגן הים התיכון, צעדים אנטי יהודים מקומיים וג'נוסייד, התנגדות יהודית וחסידי אומות עולם ערבים. ברור רחב מימדים זה יאפשר להבין את הסיבות להבדלים במידת התיעוד, ההנצחה והידע על הסבל היהודי בפזורה היהודית ספרדית מזה והפזורה היהודית אשכנזית מזה בשנות מלחמת העולם השנייה.

104.4190 קפיטליזם ומודרניות יהודית במזרח אירופה
ד"ר סבטלנה נטקוביץ
סמסטר ב', יום ג', 10:00 – 14:00, שיעור / סמינר, 4 נ"ז
 חדרת יחסי ייצור ועבודה קפיטליסטיים למזרח אירופה, לצד ההנדסה החברתית שהופעלה על ידי האימפריות ששלטו בשטחיה, חוללו תמורות עומק במבנה הקהילה היהודית ובהירארכיות בתוכה. בעוד שהגישה הדומיננטית בחקר המודרניות היהודית שמה דגש על התמורות הרעיוניות, במהלך הקורס נתחקה אחר הגורמים הכלכליים והחברתיים כגורם מכריע בעיצוב חיי היהודים ותפיסות עולמם. נחקר הן את דינאמיקת ההתגבשות של האליטות החברתיות החדשות בין היהודים, והן את דפוסי ההשפעה של הפרקטיקות הכלכליות והחברתיות שהוכנסו מבחוץ.

JEWISH ART - DO THE JEWS HAVE AN ART 104.5701
ד"ר סדריק כהן סקלי
סמסטר ב', יום ד', 14:00 – 18:00, שיעור / סמינר בשפה האנגלית, 4 נ"ז
 This course examines the religious, cultural and political debates surrounding the modern idea of Jewish art. It will expose the intense and complex relationships between artists, intellectuals and collectors in the 19th and early 20th centuries and their role in the development of modern Jewish art. The course will address the anti-semitic discourse on Jewish aniconism, as well as the Jewish responses to its accusations, and study major trends in Jewish appropriation of modern art as expressed through the historical painting, the Zionist and Bolshevik mobilization of arts for an ideological future, and the modernism of the School of Paris.

104.5537 הסיפור התלמודי בתרבויות ישראליות
ד"ר משה לביא
סמסטר ב', יום ד', 16:00 – 20:00, שיעור / סמינר בשפה האנגלית, 4 נ"ז
 ספרות התלמודית והמדרשית התהוותה ונמסרה במהלך המאות הראשונות לספירה, והפכה לנדבך יסודי בתרבות היהודית מאז ועד עתה. הסיפור התלמודי הוא אחד המרכיבים החשובים ביצירה זו, והוא מציג בקצרה ובתמציתיות אפיזודות מעולמם של החכמים, המשקפות את עולם הרעיונות ואת המתחים התרבותיים של תקופתם. הסיפורים התלמודיים נלמדים ומסופרים מחדש במשך כאלף וחמש מאות שנים, ובעשורים האחרונים הם זכו לתחייה מחדשת כמקורות לעיון דיון ויצירה בחברות ישראליות בנות זמננו. במסגרת הקורס נתוודע למגוון סיפורים תלמודיים ולביצועים המחודשים והדיונים אודותם בספרות, ביצירה ההגותית והדתית, במחיקה הפופולארית ובקולנוע, ואפילו בשיח פוליטי. כך נלמד על האופנים שבהם זרמים ותפיסות אידיאולוגיות שונות משתמשים בסיפורים אלו ומפתחים את המורשת הרעיונית הגנזה בהם.

104.8202 אוריינות מידע אקדמית לתלמידי תואר שני א'
ד"ר מיכה פרי
סמסטר ב', מתקשב, 2 נ"ז
 קורס זה מבוסס על הקורס 'אוריינות מידע' של בית ספר להיסטוריה והספרייה ומטרתו להעניק לסטודנטים שליטה מלאה במיומנויות מידע, הכוללות איתור, מיקוד, הערכה ובקורת של החומרים בהם הוא משתמש. בנוסף הקורס יכשיר תלמידים לכתיבת עבודות אקדמיות: בחירת נושא, הצבת שאלת מחקר, שאלות משנה ותרגילי ניסוח וכתיבת טיעונים. הקורס הוא מתקשב והתלמידים יכולים למלא את המטלות.

החוג למחשבת ישראל
116.4829 עיון בארון הספרים היהודי לתולדותיו
ד"ר יונתן שגיב

<p>סמסטר ב', מתקשב, 4 נ"ז עיון בארון הספרים היהודי לתולדותיו: מחלוקות ופולמוסים בעם היהודי מהעת העתיקה ועד החדשה.</p>
<p>116.9360 שאלות של זהות יהודית וישראלית בקולנוע ד"ר נוגית אלטשולר סמסטר קיץ, יום ד', 12:00 – 16:00, שיעור / סמינר, 2 נ"ז הקורס מבקש לתפור בין תולדות הקולנוע ותולדות עם ישראל, להעניק כלים להתבוננות ביצירות קולנועיות ולהבנה של הקשר ההדוק שבין היצירה האמנותית והרקע ההיסטורי-חברתי-כלכלי שבה נוצרה. במהלך הקורס נעסוק בתמות שונות שמציף הקולנוע, נבחן את הייצוגים המשתנים לאורך שנות קיומו של הקולנוע ונסה להאיר דרכם את הדילמות, ההתלבטויות והמאבקים הפנימיים של החברה היהודית והישראלית - במבט מבפנים ומבחוץ.</p>

<p>החוג למקרא</p>
<p>101.4554 המהימנות ההיסטורית של ספרי שמואל ומלכים פרופ' גרשון גליל סמסטר ב', יום ב', 08:00 – 12:00, שיעור / סמינר, 4 נ"ז דיון במהימנות ההיסטורית של ספרי שמואל, מלכים ודברי הימים לאור מקורות חוץ- ממקראיים, ולנוכח תהליכי ההתהוות של הספרים הנזכרים.</p>
<p>101.4185 מבני פולחן בארץ ישראל בעת העתיקה פרופ' אייל בן אליהו סמסטר ב', סוירים, שיעור, 2 נ"ז מבני פולחן בארץ ישראל בעת העתיקה.</p>

<p>החוג ללימודי ישראל</p>
<p>115.4040 המסע, הסיור ומעשה התיירות בתולדות ארץ ישראל ד"ר אסף זלצר סמסטר ב', יום ג', 12:00 – 16:00, שיעור / סמינר, 4 נ"ז לאורך ההיסטוריה הייתה הארץ זירה למסעות, סיורים וטיולים. המשותף לכל התופעות הללו היא העובדה כי המרכיב העיקרי בהם הוא התנועה של אנשים במרחב. מטרת הקורס להגדיר מושגי יסוד, לזהות את מגמות ההתפתחות בתחום (במאה וחמישים השנה האחרונות) ולהכיר את מקורות הלימוד והמחקר. בהקשר הישראלי מקובל לזהות את סוף המאה ה-19 כנקודת המעבר מצליינות לתיירות. בהמשך לזיהוי מועד זה נגדיר מתי ואיך התפתחות התופעות הנוספות כמו- סיור וטיול (במסגרות השונות), מכיר את התפתחות מרחבי הביקור ועוד. הקורס יציע ראייה אינטרדיסציפלינרית והסטודנטים ייחשפו לתיאוריות ולגישות השונות במחקר.</p>
<p>115.4313 יהודים ספרדים ומזרחים בארץ ישראל ובמזה"ת ד"ר משה נאור סמסטר ב', יום ג', 08:00 – 12:00, שיעור / סמינר, 4 נ"ז הקורס ידון בהיסטוריה של יהודי ספרד והמזרח בארץ ישראל, מדינת ישראל ובמדינות במזרח התיכון בתקופה המודרנית ובפרט במאות ה-19 וה-20 חובות הקורס: עבודה/ רפרט.</p>
<p>115.4601 נוסטלגיה ואספנות של מגזרים וקבוצות אתניות פרופ' עוז אלמוג סמסטר ב', מתקשב, 4 נ"ז הקורס יעסוק במנהגים התרבותיים ובשימור הזיכרון בקרב מגזרים וקבוצות אתניות במדינת ישראל. הקורס הוא מקוון וינתן במתכונת של לימוד עצמי, שכוללת הגשת מטלות קריאה, צילום וצפייה בסרטים, קטעי וידאו ותמונות.</p>
<p>115.4801 סוד האוצרות: אוצרות באתרי מורשת ד"ר אסתר ינקלביץ סמסטר ב', יום ג', 08:00 – 12:00, שיעור / סמינר, 4 נ"ז מהם מחיאונים ומהם אתרי מורשת, המשותף והמבדיל, כיצד התפתחו המוזיאונים והאתרים? מה תפקידה של התצוגה באתרי המורשת ואת מי היא באה לשרת? את הסיפור של מי הם מספרים? אלה חלק מן השאלות עליהם נבקש לעמוד במהלך הקורס. התצוגה במחיאונים ובאתרים מוקמת על בסיס תוכנית - פרוגרמה - באמצעותה יועבר</p>

<p>הסיפור והמסר. על תכנון הפרוגרמה אמון האוצר. במסגרת הקורס נגדיר מהו תפקיד האוצר ונבחן את תהליך עבודת האוצרות באתרי מורשת, תוך התייחסות למחקר הקיים בנושא בשיח העולמי, זיהוי המסר והמיומנויות הנדרשות לצורך ביצוע התפקיד (מחקר ואיסוף; מיון והכללה; כתיבה וניסוח; מחשבה עיצובית; גישה חינוכית ועוד). כהשלמה לשיח התיאורטי יכלול הקורס בחינה ביקורתית של העשייה המקומית במטרה לאפיין את ייחודה של עבודת "אוצרות המורשת" (זו הרלוונטית לאתרים ולמוזיאונים היסטוריים; זו הקשורה לאתרי ביקור וארכיונים) ולהבדיל מאוצרות בתחום האומנות ותחומים אחרים. מטלת הקורס - עבודה.</p>
<p align="center">From Ideology to Practice-the Jewish set 115.4971 ד"ר אסתר ינקלביץ' סמסטר ב', יום א', 08:00 – 12:00, שיעור / סמינר, 4 נ"ז</p> <p>Syllabi Jewish immigration to Eretz Israel was driven in part by ideological motives including the idea of returning to Zion and working the land. The settlement process that followed as a result developed alongside urban and agricultural settlements. The course will present the ideological aspirations of Jewish pioneers that settled in Eretz Israel, and will follow the ramifications and implementation of their ideology in the various forms of settlements that were set up the Moshava, the Kibbutz and Moshav ha-Ovdim.</p>
<p align="center">THE JEWISH SETTLEMENT IN THE JORDAN VALL 115.4994 פרופ' גור אלרואי סמסטר ב', יום ב', 12:00 – 16:00, שיעור / סמינר,</p> <p>קמפוס- הקורס מתמקד בהתיישבות היהודית בעמק הירדן בראשית המאה העשרים ומבקש להתחקות אחרי קשיי החלוצים, מאפייני היישובים שהם הקימו, הקשרים החברתיים בינם לבין עצמם ויחסיהם עם האוכלוסייה הערבית. מספר ימי הקמפוס הוא 3 ימים ובנוסף שלושה מפגשים בכיתה של שעה וחצי כל אחד.</p> <p>STUDY TRIP The course focuses on Jewish settlement in the Jordan Valley in the- early 20th century and traces the difficulties of the pioneers, the characteristics of the communities they established, their social ties and their relations with the Arab population. A total of 3 campus days and 3 class sessions of 1.5 hours each</p>
<p align="center">ISRAELI POLITICS AND SOCIETY 115.4976 ד"ר אסף יעקב שמיס סמסטר ב', יום ג', 16:00 – 20:00, שיעור / סמינר, 4 נ"ז</p> <p>The course will familiarize students with past and present Israeli politics and will place them in the wider social and cultural contexts. Some of the questions we will center on will be: What is Zionism? Who were Theodor Herzl and David Ben-Gurion? How does the Israeli political system work? How can we classify Israeli democracy? By the end of the course, students will gain an in-depth understanding of Israeli politics and will acquire the empirical knowledge and theoretical tools to study it.</p>
<p align="center">115.4706 קרקעות והתיישבות כשורש הסכסוך ד"ר אסתר ינקלביץ' סמסטר קיץ', יום ה', 08:00 – 12:00, שיעור / סמינר, 6 נ"ז, באישור החוג</p> <p>מטרת הקורס לעמוד על היחסים שהתפתחו בין האוכלוסייה המקומית לבין האוכלוסייה היהודית המהגרת על רקע התלות ברכישת קרקעות לביסוס ההתיישבות היהודית החדשה. הסטודנטים יתוודעו למורכבותו של הנושא החל מדיני הקרקעות בחקיקה העות'מאנית, דרך הבעלות על הקרקע, זכויות הקניין, פינוי הארסים חכויות השימוש במקורות המים. המשתתפים ינתחו את המציאות המורכבת ויבחנו כיצד הפכה שאלת הקרקע משאלה קיומית לשאלה לאומית ויבחנו כיצד התמודד שלטון המנדט עם טענת הנישול. המשתתפים יעריכו את השפעתה של שאלת הבעלות על הקרקע וההתיישבות היהודית על התהוותו של הסכסוך הישראלי פלסטיני.</p>
<p align="center">115.4711 ישראל במזרח התיכון והדי הקונפליקט מחוץ לאזור ד"ר עידו זלקוביץ' סמסטר קיץ', יום ה, 12:00 – 16:00, שיעור / סמינר, 4 נ"ז, באישור החוג</p> <p>הקורס יעניק לסטודנט תמונה רחבה של ההתפתחויות ונקודות המפנה במערכות היחסים המורכבות בין התנועה הציונית ולאחר מכן מדינת ישראל למדינות ערב והפלסטינים. לאורך הקורס נעמוד על חשיבותם של אירועים היסטוריים שהובילו התפתחויות פוליטיות משמעותיות. הסטודנט יחשף למערכות הכוח ולעמדות השונות של הגורמים המעורבים בסכסוך הישראלי-ערבי. הקורס יקנה כלים שיאפשרו להעמיק את ההבנה של ההקשרים בין התפתחות</p>

<p>הסכסוך והיחסים הישראליים-ערביים לבין התהליכים והתנאים בזירות הפוליטיות הפנימיות הישראלית והפלסטינית ובזירה הבין ערבית.</p> <p>115.4713 מלחמת סייבר, מדיה חדשה ודיפלומטיה דיגיטלית</p> <p>ד"ר יניב לוי</p> <p>סמסטר קיץ, יום ה', 16:00 – 20:00, שיעור / סמינר, 4 נ"ז, באישור החוג</p> <p>בעידן הפייק ניוז, כל אחד הוא לא רק יוצר תוכן, אלא לוחם פסיכולוגי. האנטישמיות הנאצית שהייתה כבולה בשנות ה-40 של המאה ה-20 לגרמניה, מוצאת כיום את מקומה בכל מקום, על בסיס התקשורת החדשה. במציאות הנוכחית של רשתות חברתיות וטלפונים חכמים ניתן לרתום את ההמונים לצורך קידום רעיונות ומעשים ולצורך מאבק באנטישמיות החדשה. מטרת הקורס היא להציג את כלי ההשפעה ברשת בהיבט יישומי.</p>

החוג להיסטוריה כללית
<p>108.3445 אי שוויון באמריקה המודרנית</p> <p>ד"ר אלי קוק</p> <p>סמסטר ב', יום ג', 16:00 – 20:00, שיעור / סמינר, 6 נ"ז</p> <p>ארה"ב כיום היא המדינה הכי לא שוויונית מבחינה כלכלית בעולם המערבי. איך זה קרה? סמינר זה יתמקד בשאלה זו בהקשר ההיסטורי הרחב של החברה האמריקאית. נלמד על ההשלכות החלוקתיות של החוקה, העבדות, המהפכה התעשייתית, פוליטיקה דמוקרטית, מלחמות עולם, השפל הגדול, תנועות לזכויות אזרח, הניו ליברליזם האמריקאי, ועוד.</p>
<p>108.3450 מגפות עולמיות</p> <p>פרופ' יוסי ציגלר</p> <p>סמסטר ב', יום ג', 08:00 – 12:00, שיעור / סמינר, 6 נ"ז</p> <p>כיצד מאירה ההיסטוריה של מגיפות עולמיות את ההתנסות הנוכחית שלנו עם פנדמיית COVID 19 (קורונה)? האם ניתן פנדמיות הן נקודות מפנה בהיסטוריה הגלובאלית? הקורס יתמקד בלימוד המחקר החדש של החוקרים את פנדמיית הדבר הראשונה (מאה ששית-שמינית) ואת פנדמיית הדבר השנייה (מאה ארבע-עשרה-מאה שמונה עשרה) ויגע גם במגיפות נוספות המרחשות בתקופה זו (הצרעת, העגבת והאבעבועות השחורות).</p>
<p>108.4994 הזרמים ההיסטוריוגרפיים במאות</p> <p>ד"ר נירה פנסר</p> <p>סמסטר ב', יום ג', 14:00 – 16:00, קריאה מודרכת לתלמידי תואר II, 2 ש"ס</p> <p>בניגוד לדעה הרווחת הסוברת שהזהויות המגדריות והמיניות הינן מולדות וטרנסהיסטוריות, חוקרי המגדר והתיאורטיקנים הקווייריים טוענים שהן תלויות זמן ותרבות. תפיסה זו פותחת צוהר לתרבות הקדם-מודרנית בה מין, מגדר והויות מיניות אינם נשענים על יסודות ותובנות פוסטפרוידיאניים מחד ומאידך מאפשרת להבין את האופן בו אנשי עת העתיקה וימי הביניים תפסו את עצמם ובנו את זהותם. מטרה הקורס הינה כפולה: ראשית, לחשף את הסטודנטים לתיאוריות המגדריות והקווייריות; שנית, על בסיס קריאת טקסטים מדיאבליים, להתוודות לעולמם המנטלי של אנשי ימי הביניים.</p>
<p>108.3448 אש ואור בדתות העולם העתיק</p> <p>ד"ר משה בלידשטיין</p> <p>סמסטר קיץ, יום ג', 12:00 – 16:00, שיעור / סמינר, 6 נ"ז</p> <p>כל דתות העולם העתיק, מהמזרח הקדום ועד לנצרות, השתמשו באור ואש בפולחן ושילבו את האש והאור בתיאולוגיה ובמיתולוגיה שלהם. בקורס נלמד על המקום של אור ואש במדע, באסטרולוגיה וברפואה העתיקה, על האופן שהם מסמנים התגלות וידע, ועל הפונקציה שלהם כמעצבי מרחב זמן. נעקוב אחר ההתפתחות ההיסטורית של חגים ומועדים המוקדשים לאש, קרבנות ומנחות הנשרפים באש, וסדרי הדלקת נרות, מנורות, לפידים ומדורות, ודרך כך נחשוב על אופן ההתפתחות של ריטואלים ודתות.</p>
<p>108.3447 מילים ומעשים: מבוא לחקר מיתוסים</p> <p>ד"ר אורי אמיתי</p> <p>סמסטר קיץ, יום ג', 16:00 – 20:00, שיעור / סמינר, 6 נ"ז</p> <p>בקורס זה נקרא מבחר הגות בנושאי מיתוסים ומחקרם, מכתביהם של פרויד, קסירר, לוי-שטראוס, קולקובסקי, אנדרסון, דוקינס ובלקמור. ננסה להבין את הנחות היסוד והמטרות של הכותבים (והכותבת) השונים, ולחשוב יחדיו כיצד ניתן לישם אותם בשטח. במקביל נתאמן לקראת כתיבת העבודה הסמינריונית תוך בחינה מדוקדקת של מספר מקרי בוחן ספציפיים, שיציגו מיתוסים מפורסמים מתוך הספרות הקלאסית של העת העתיקה.</p>

108.3451 לאחר האימפריה**ד"ר טל זלמנוביץ****סמסטר קיץ, יום ג', 08:00 – 12:00, סמינר, 6 נ"ז**

בקורס זה נבחן את מקומה של האימפריה בחברה הבריטית מאמצע המאה ה-20 ועד היום. נשאל איך תהליכי דה-קולוניזציה והגירה השפיעו על בריטניה, על הקולוניות ועל החברות הלבנות בחבר העמים הבריטי. נבדוק כיצד השפיעו גורמים כמו מעמד, מגדר ומיקום גיאוגרפי על המדיניות הרשמית של המדינה בנושאים גזע והגירה, ועל עמדותיהם של יחידים וקבוצות לחץ. על מנת להבין כיצד האימפריה והמורשת שלה נחו, הובנו ויוצגו על ידי המדינה, יחידים וקבוצות פוליטיות לאורך תקופה זו, נעשה שימוש במגוון של מקורות משניים וראשוניים כגון קטעי עיתונות ופמפלטים פוליטיים, ממארים, יצירות אמנות, צילומים, הקלטות רדיו, טלוויזיה וסרטי קולנוע. דגש מיוחד יינתן לייצוג הספרותי של הסוגיות המרכזיות של הקורס.

לימודי נשים ומגדר**128.4043 נשיות, גבריות, ופסיכואנליזה****ד"ר חני ישראלי****סמסטר ב', יום ד', 14:00 – 16:00, שיעור, 2 נ"ז**

הפמיניזם והפסיכואנליזה החלו להתפתח במקביל לפני כ-130 שנה. השיח הפסיכואנליטי מתאפיין בניסיונות לחקור, ללמוד, ולהעמיק בהבנת נפש האדם. השיח הפמיניסטי התפתח סביב הקריאה לשוויון בין גברים לנשים ולהפסקת דיכויין של נשים. בקורס נעסוק במפגש שבין הפסיכואנליזה והפמיניזם, מפגש העוסק בשאלות כיצד התיאוריה הפסיכואנליטית מתמודדת עם תכנים של נשיות, גבריות, ומגדר. נבדוק כיצד התייחסה הפסיכואנליזה לגברים ונשים בתחילת דרכה, נסקור שינויים והתפתחויות בגישתה של התיאוריה הפסיכואנליטית לפמיניזם ולמגדר מתקופתו של פרויד דרך הביקורת הפמיניסטית ועד לתרומתם של הזרם ההתייחסותי ושל התיאוריה הקווירית.

128.4057 בגוף אני יודעת: דיון פמיניסטי בגוף ובגופניות**ד"ר כהן שבוט שרה****סמסטר ב', יום ד', 16:00 – 20:00, שיעור, 4 נ"ז****128.4058 אימהות- דיון פמיניסטי****ד"ר כהן שבוט שרה****סמסטר ב', יום ד', 08:00 – 10:00, שיעור, 2 נ"ז****תכנית נופי ידע****100.3003 ערים עתיקות בעולם הדיגיטלי****ד"ר סוטה מצקביץ****סמסטר ב', יום ד', 16:00 – 18:00, שיעור, 2 נ"ז**

הערים הקדומות אשר נבנו מהאלף הרביעי לפני הספירה ועד לשלהי העת העתיקה, מדהימות אותנו בגודלן וביופיין. מחקר הערים והעיור הוא נושא מרתק שמתבסס על שרידים ארכאולוגיים, מקורות כתובים, מפות ותיאורים אמנותיים. הכלים הדיגיטליים ושיטות המחקר החדשניות שעומדים לרשות החוקרים היום מאפשרים לשאול שאלות חדשות, לעבד ולהציג כמויות גדולות של נתונים, ולדלג בקלות בין קנה מדה שונים. במהלך הקורס "נטייל" בערים הגדולות והיפות של פעם, תוך כדי היכרות עם כלים דיגיטליים ומאגרי מידע ממוחשבים שמאפשרים לחקור את ההיבטים השונים של החיים האורבניים: היקף ותכנון הערים, אדריכלות עתיקה, חיי יום-יום, מנהל ושלטון. הקורס יכלול הרצאות אורח של המומחים במדעי הרוח הדיגיטליים: הכתב העתיק, מיפוי ומפות, עיבוד טקסטים ועוד.

100.3002 הממלכה הצלבנית בין מלחמות קודש לחיי יום יום**ד"ר יהודית ברונשטיין, ד"ר גיל פישוף****סמסטר ב', יום ד', 08:00 – 10:00, שיעור, 2 נ"ז**

מסעות הצלב והקמת הממלכה הצלבנית היו מהאירועים הדרמטיים ביותר בימי הביניים. הצלבנים כבשו את הדמיון העממי לאורך המאה ה-20 ודמויות כגון ריצ'ארד לב הארי או סאלח-א-דין זכו לתיאורים רבים, ספרותיים וקולנועיים. אולם, בעוד הדימוי המקובל (למשל ביצירות ספרותיות וקולנועיות) מתרכז בהיבט המלחמתי, בהתנגשות דתית

ותרבותית, בדימוי אבירים לוחמים ובקרבות השונים בין הצלבנים למוסלמים, המציאות ההיסטורית מורכבת הרבה יותר. אמנם הממלכות הצלבניות היו תולדה של מסעות הצלב ואידיאולוגיה של מלחמת קודש, אך לצד אלו התפתחו בהן חיי יום אשר כללו היבטים רבים של מגע, מסחר, וקשרים בין הנוצרים המערבים (הלטינים), המוסלמים, היהודים ונוצרים מזרחיים מזרמים רבים ושונים אשר חיו מזה מאות בשנים בארץ הקודש. השיעור, המשותף להיסטוריונית ד"ר יהודית ברונושטיין, ולחוקר תולדות האמנות הצלבנית ד"ר גיל פישהוף, מבקש לבחון את המציאות המורכבת בממלכה הצלבנית ולעמוד על המתח שבין מציאות של מאבק דתי ואידיאולוגי לבין חיי היומיום שהיוו כר פורה למעבר של מסורות בין תרבויות שונות. כמו כן, יבקש השיעור לעמוד על מרכזיותם של המקומות הקדושים בתפישות הזהות, בתפישות התיאולוגיות וההיסטוריות, וביצירה האמנותית בממלכה הצלבנית.

תכנית תרבות הקולנוע

126.4081 קולנוע חברתי

ד"ר אמיר הר-גיל

סמסטר ב', יום ד', 08:00 – 10:00, סמינר, 2 נ"ז

126.4054 אתיקה של השראה

ד"ר גבע דן

סמסטר ב', יום ד', 10:00 – 12:00, סמינר, 2 נ"ז

"אתיקה של השראה" (Inspirational Ethics) הוא שמה של פדגוגיה ללימוד אתיקה, שזכתה לפרסים בזירה הבינלאומית והארצית והיא מיושמת ב-180 בתי ספר למדיה אודיו-ויזואלית ברחבי העולם. שיטת לימוד חדשנית זו בוחנת, על דרך של התנסות אישית וחוויתית, בגוף ראשון, את הפעילות המוסרית של האדם.

הקורס מנסח שיטה של חקירה עצמית, יצירתית, ובוחנת את תוחלתה ופירותיה בעזרת שיח של מושגי יסוד בתולדות הפילוסופיה של המוסר.

126.3004 צעירים ותרבות פופולרית במזה"ת בעקבות האביב הערבי

ד"ר איריס פרוכטר

סמסטר ב', יום ד', 08:00 – 10:00, סמינר, 2 נ"ז

הקורס יעסוק בניחות השפעתם של אירועי "האביב הערבי" על היצירה התרבותית במדינות אלה בתחומי האומנות החזותית, הקולנוע, המוסיקה והשירה. נסקור את מקומו של הדור הצעיר באירועים שהביאו למהפכות הפוליטיות ונדון במושג "תרבות גבוהה" לעומת "תרבות נמוכה" ו"תרבות פופולרית". ננתח את תופעת ההתנגדות התרבותית לא רק כדפוס מחאה לאומי ופוליטי אלא גם כביטוי המשקף בקורת חתרנית בסוגיות חברתיות, פמיניסטיות, מיגדריות ולהטביות. במהלך הקורס יוקרנו קטעים מתוך סרטי קולנוע עלילתיים ותיעודיים, מיצגי אומנות חזותית, וידאו ארט, מוסיקת היפ הופ, ושירת ספוקן וורד ממצרים, לבנון, תימן, תוניסיה וסוריה. נעסוק גם בהשפעות התרבותיות של "האביב הערבי" על החברה הפלסטינית בישראל, בגדה ובעזה.

126.3002 סדנת בימוי

מר איציק רוזן

סמסטר ב', יום ד', 14:00 – 18:00, סמינר, 4 נ"ז

סדנה זו תציע היכרות עם מונחי יסוד טכניים ומקצועיים בכתיבה ובימוי למסך הקולנועי/טלוויזיוני/אינטרנטי. כמו כן, הסדנה תאפשר לסטודנטים/יות להתנסות בהפקתם של סרט קצר באורך של 5 עד 10 דקות. זאת תוך כדי לקיחה בחשבון את העיקרון המנחה ביצירה האודיו-ויזואלית בעידן האינטרנט - יישור קו עם ההתפתחויות הטכנולוגיות המאפשרות ליצור סרטים בצוותים מצומצמים ביותר לכדי **צוות של אדם אחד**. על הסטודנטים/יות לכתוב את התסריט לתרגילים, להתאגד בקבוצות ולצלם/להקליט אותם ולבסוף גם לדאוג לערוך אותם לכדי שלב גימור ברמת ה-Fine Cut, כולל אפקטים ומחיקה, במידה וקיים צורך.

הקורס יציע שני נתיבים ליצירה אודיו-ויזואלית לבחירתו/ה של הסטודנט/ית: **הנתיב הדרמטי והנתיב הדוקומנטרי**. הנתיב הדרמטי יאופיין בהיכרות עם מנעד רחב - בין המסורתי לעדכני - של שיטות בימוי דרמה קולנועית. ה-דוקומנטרי מתמקד ביצירה תיעודית עם דגש על מגמות עשייה דוקומנטריות אלטרנטיביות, זאת באמצעות היכרות עם עקרונות המאפיינים את הבימוי הדוקומנטרי לדורותיו. **ביאורים, הסברים והתעמקות לגבי שתי נתיבי יצירה אלה יבוצעו במהלך חמשת מפגשי הסדנה הראשונים**. לקראת אמצע הסדנה, על הסטודנט/ית לבחור ולנמק באיזה נתיב מתעתד להיות התרגיל ולהציע תכנית עבודה ריאלית ומגובשת שתבטיח יצירה שעד סוף הקורס תגיע לרמת גימור מתקדמת.

החוג לתולדות האומנות

111.2749 ארכיטקטורה רומית ד"ר רון פוקס סמסטר ב', יום א', 16:00 – 18:00, שיעור, 2 נ"ז
111.2364 אמנות אטרוסקית ד"ר חמוטל סולימן סמסטר ב', יום ד, 10:00 – 12:00, שיעור, 2 נ"ז קורס זה מציג את האומנות האטרוסקית מהמאה ה-8 ועד למאה ה-3 לפנה"ס כפי שהיא התפתחה באיטליה-באזור אטרווריה (Etruria). במהלך הקורס נכיר ונבחן את התפתחות האומנות האטרוסקית כפי שהיא באה לידי ביטוי באזורים הגיאוגרפים השונים באטרווריה ובבתי המלאכה השונים. נכיר את "מקור" העם האטרוסקי כפי שהוא מופיע במקורות היוונים הכתובים. נסקור את תחילת האמנות האטרוסקית מתקופת פרוטו-וילנובה דרך תחילת האמנות הפיגורטיבית והתפתחותה בציורי הקברים והכדים. בנוסף נבחן היבטים אלו גם במסורות הפיסול והאדריכלות וכן נלמד על האלים המרכזיים בדת האטרוסקית כפי שהם באים לידי ביטוי ביצירות האמנות.
111.2735 ארכיטקטורה של ביתני תערוכה ד"ר רון פוקס סמסטר ב', יום ה', 12:00 – 14:00, שיעור, 2 נ"ז

החוג לספרות עברית והשוואתית

122.3387 סמינר שפת האם ושפת האב בשירה הישראלית ד"ר נטשה גורדינסקי סמסטר ב', יום ד', 08:00 – 12:00, סמינר, 4 נ"ז
122.3524 התפתחות הרומן הצרפתי בעידן הפוסט מודרני ועד ימינו פרופ' רות עמר סמסטר ב', יום ג', 16:00 – 20:00, סמינר, 4 נ"ז מטרת הקורס: בשלב ראשון נתמקד במושג הפוסטמודרניזם ובשינויים שחלו ברומן הצרפתי, המעבר מהרומן המודרני לפוסטמודרני, ונלבן את בעיות הרומן על בסיס התיאוריות של ג'ק דרידה, ג'-פ. ליוטרד וג'אן בודרילרד. ננתח רומנים של סופרים המייצגים סוגים שונים של כתיבה פוסטמודרנית: מרגריט דורס, פטריק מודיאנו, ז'אן אשנז, מישל וולבק, טהר בן ג'לון. בשלב שני נתמקד בתפנית של הרומן העכשווי: הדוגמא של מייליס דה קרנגל ועוד(מ.א.).
122.3735 הדרמה הרוסית במאה ה-19 פרופ' לריסה פיאלקובה סמסטר ב', יום ד', 16:00 – 20:00, סמינר, 4 נ"ז
122.4128 אנו חיים כמו שאנחנו חולמים-לבד:בדידות פרופ' שחר ברם סמסטר ב', יום ד', 08:00 – 12:00, סמינר, 4 נ"ז

החוג לציוויליזציות ימיות

Trade during the Bronze and Iron Ages 120.4000

פרופ' אסף יסעור-לנדאו

סמסטר ב', יום ג', 10:00 – 14:00, סמינר, 4 נ"ז

The seminar will follow recent advances and key discoveries in the coastal and maritime archaeology of Israel and the eastern Mediterranean from the Neolithic period to the end of the classical period.

Topics include methodologies of underwater excavations and surveys, sunken Neolithic villages of the Carmel coast, archaeology and geoarchaeology of Canaanite and Phoenician harbors, shipwrecks of the eastern Mediterranean and maritime trade, the Anthropocene, sea level changes, and paleoclimate.

Prerequisites: graduate standing.

Maritime Civilizations B 120.2039

ד"ר עמנואל ננטה

סמסטר ב', יום ב', 12:00 – 14:00, שיעור, 2 נ"ז

The course offers a broad view of the ancient civilizations that flourished in the Mediterranean from the Archaic period to the Ottoman domination. It aims at providing a chronological frame for further studies and explaining the main economic, social, political and cultural features of each period. It focuses more specifically on sea powers that developed over the millenia on the Great Sea and the main events that occurred during those times.

120.3804 דיג בימי התיכון הימי קדם ועד היום

ד"ר דור אדליסט

סמסטר ב', יום ב', 16:00 – 18:00, שיעור, 2 נ"ז

הקורס יכיר לסטודנטים את היסטוריית הדיג בעולם ובפרט בים התיכון - מימי קדם ועד היום, יכיר את חוקי הדיג הישראלי, יקנה כלים לחשיבה ביקורתית וישים דגש על פיתוח ראייה כוללת של מערך השיקולים המורכב שיש להביא בחשבון בניהול הים, הדיג ומשאב הדגה. התלמידים ירכשו כלי תכנון של ניהול דיג בראיה רחבה. הקורס מורכב בעיקר מהרצאות פרונטליות, דיונים בכיתה ועבודת בית, ומותנה במעבר מבחן בסיום.

Archaeology and Coastal Materials 120.2054

פרופ' רות שחק-גרוס

סמסטר ב', יום ב', 08:00 – 10:00, שיעור, 2 נ"ז

The course will deal with the archaeology of coastal societies from material aspects, focusing on coastal resources, including marine algae, coastal vegetation, rocks and soils, and pottery production. Concepts such as site catchment and human adaptation to environmental change will be discussed. When possible, students will take part in hands-on experiments in the Laboratory for Sedimentary Archaeology, experiencing a variety of laboratory methods and instruments.

Venice, the Mediterranean and the Galley from the Crusades to Napoleon 120.3087

ד"ר יוסי אליאב

סמסטר ב', יום ג', 16:00 – 18:00, שיעור, 2 נ"ז

The course explores two outstanding Mediterranean phenomena, the republic of Venice and the Galley. Venice was a republic with a constitutional system of government that endured for a thousand years and an equally stable social structure; a city without walls that maintained its freedom in spite of being almost constantly involved in conflicts among powers infinitely larger and stronger than she; a commercial, financial and industrial superpower in spite of the very modest size of its population. All this came from her special relationship with the sea. We will explore Venice's large-scale maritime commerce, her naval military power that was quantitatively on par and qualitatively better than that of the largest empires, her exceptional ship-building industry, and of course the ships that were at the core of it all

The Sea and Societal Collapse 120.2108

ד"ר דוד פיזם

סמסטר ב', יום ד', 08:00 – 12:00, סמינר, 4 נ"ז

This seminar will provide an exceptional opportunity for an encounter with classical and most recent ethnographic studies taken place in the Mediterranean cultural world. These studies will include different topics, namely: identity, gender relations, morality, the notion of 'honor and shame', kinship systems, nationalism, economy, historical narratives, migration, racial tensions and how these form the diverse and complex cultural world of the Mediterranean from islands to continental areas, cities to villages, deserts to forests and seashore to mountains. Following an introduction to Cultural Anthropology and ethnography as a methodology for social studies, we will discuss in details five key ethnographies which we will read cover to cover. Alongside the discussions in class we will watch

documentary films in order to obtain a broader notion of what 'The Mediterranean' is from a cultural perspective.

120.3097 ישובים פרהיסטוריים מוצפים ושינויים במפלס הים

ד"ר אהוד גלילי

סמסטר ב', יום ג', 12:00 – 14:00, שיעור, 2 נ"ז

שרידי יישובים הניאוליתיים שהתגלו על קרקעית הים בחוף הכרמל מייצגים תרבות ניאוליתית קיראמית ותרבות קדם קיראמית שגילו כ 9300-6500 שנים לפני זמננו. יישובי חוף נמצאים כיום על קרקעית הים בשל עליית מפלס הים לאחר סיום תקופת הקרח האחרונה ורק שרידים מעטים מהם השתמרו ברחבי העולם. בחוף הכרמל, בשל תנאים סביבתיים מיוחדים וכיסוי החול, השתמרו היישובים בצורה טובה במיוחד, כולל קבורות אדם, שרידי בעלי חיים, מבנים ומתקנים באתרם. מצב השימור של השרידים הפרהיסטוריים מאפשר מחקר ולימוד הכלכלה, התרבות החומרית ואורחות החיים של תושבי החוף הניאוליתיים, בתקופת חשוכה ומשמעותית זו בתולדות האנושות. באתר עתלית ים, התגלה כפר דייגים ים תיכוני - ובו ממצאים המעידים על ניצול אינטנסיבי של משאבי ים ומשאבי יבשה. מכאן החלו להתפתח הכלכלה הים תיכונית והדיאטה הים תיכונית שהתפשטו בהדרגה בכל רחבי הים התיכון. אחד השלבים הקדומים ביותר בבית הים התרחש בחוף הכרמל לפני כ 9000 שנה, כולל איכון מי תהום, חפירת בארות, דיפונן ותחזוקתן והתמודדות עם שינויים במפלס מי התהום והמלחה של הבארות. ביישובים המוצפים בחוף הכרמל התגלו פאונה ופלורה במצב שימור מעולה, ושרידי אדם שאפשרו מחקר דמוגרפי, מצב בריאות חיהוי מחלות שונות. הממצאים שהתגלו מסמנים את שלבי המעבר מהתקופה הניאוליתית הקדם קיראמית לניאוליתית הקיראמית. בין אלו: הופעת כלי החרס וראשית הפקת שמן הזית חיתי המאכל. באתר הניאוליתית הקיראמית בנווה ים נמצא בית הקברות מאורגן מהקדומים בעולם ובו קברי ארגז מסודרים זה ליד זה במקום נפרד משכונת המגורים. ממצאים אלו מהווים עדות קדומה להפרדה ברורה בין שכונת המתים (בית הקברות) לשכונת החיים. הכפרים הניאוליתיים בחוף הכרמל מלמדים על ההתמודדות של אוכלוסיות חוף עם שינויים בסביבה ועליית מפלס הים. לאחרונה נוצר בעולם עניין רב בתחום מחקר זה, בשל הבעיות הכרוכות בעליית מפלס הים העולמי והצפת שטחי יבשה נרחבים. היישובים הניאוליתיים המוצפים בחוף הכרמל מהווים דוגמה מוחשית לתהליכים סביבתיים, דמוגרפיים, חברתיים וטכנולוגיים שחוו אוכלוסיות שהתמודדו בעבר עם עליית מפלס ים.

120.3098 זיהום פלסטיק בים

פרופ' דרור אנג'ל

סמסטר ב', יום ג', 16:00 – 20:00, סמינר, 4 נ"ז

Microplastic and nanoplastic particles have been found in every environment in recent years, including the human body and unborn fetuses. Whereas these pollutants have generally not been shown to cause disease and death, it is suspected that they are not simply inert and may serve as vectors for toxins, pathogens and for invasive propagules. These artificial particles are evidence of pervasive and ubiquitous human influence in all marine environments and this seminar will explore various aspects of marine plastics, including such issues as why the current era has been coined the Anthropocene rather than the Holocene.

Prerequisites: graduate standing.

Coastal Processes for Archaeologists 120.2019

ד"ר מייקל לזר

סמסטר ב', יום ג', 14:00 – 16:00, שיעור, 2 נ"ז

The course "Coastal Processes for Archaeologists" focuses on understanding the processes effecting the coastal environment and their connection to the morphology of the beach. The course addresses such issues as waves, tides, currents and coastal construction and examines the physical and geological processes which are involved with weathering, transportation and deposition of sediment along the coasts, as well as the role of sea level fluctuations as result of climate changes. The aim is to provide students dealing with marine and coastal archaeology an understanding of the system and variables controlling coastal erosion/deposition. This will help them understand how the coast has changed over time as well as being able to critically assess construction plans and professional reports pertaining to the wellbeing of the coast.

החוג לארכיאולוגיה

119.4155 ארכיאולוגיה ומקרא

ד"ר שי בר

סמסטר קיץ, יום ג', 12:00 – 14:00, שיעור, 2 נ"ז, פתוח לשנה ג' ומעלה

במסגרת הקורס נבחן את התיאור המופיע במקרא, לאור התגליות הארכיאולוגיות של העשורים האחרונים. נציג פרשיות משמעותיות בתולדות הארץ והעם. למשל: יציאת מצרים, התיאוריות על ההתנחלות בארץ, האם התקימה ממלכה אחודה ועוד. אירועים אלה ואחרים ייבחנו ארכיאולוגית, תוך ניתוח מגוון הדעות והפרשנויות השונות הנוגעות לממצא ולטקסט.

119.3153 הפסיפס האנושי: הארכיאולוגיה של תרבויות העולם

ד"ר רון שימלמיץ

סמסטר קיץ, יום ג', 08:00 – 12:00, שיעור, 4 נ"ז, פתוח לשנה ג' ומעלה

מבט על חברות עבר מאזורים שונים בעולם, מעלה לפנינו מגוון שאלות על השונות בתרבות האדם. במסגרת השיעור נבחן ונדון יחדיו כיצד היבטים שונים, כגון שיוויניות והיררכיה, יחסי אדם סביבה, דת ממוסדת, יחסי מגדר, אלימות ומלחמה, וחידושים טכנולוגיים ככתב, זכו לביטוי שונה בהתאם לאקלים החברתי בו צמחו. הבדלים אלו מחדדים בפנינו את הקושי בשחזור העבר דרך מספר מצומצם של מודלים ומחייבים אותנו לשמור על בסיס תיאורטי רחב להבנת התהליכים שתרששו בעבר ולכוחות החברתיים והסביבתיים שהניעו אותם. חלק א' של השיעור יעסוק בחברות נוודיות וחקלאיות סביב העולם. מסענו יחל באומנות ציורי המערות של האדם הפליאולית באירופה ויסתיים באי הפסחא ובדיון בהתמוטטות. חלק ב' של השיעור יעסוק בהתהוותן של חברות המדינה. מסענו יחל בתהליך העיור במסופוטמיה ויסתיים בדיון אחר קורבנות אדם ביבשת האמריקאית וחלקם במערך החברתי.

119.3050 צייד, מקנה וקרבנות: ארכיאולוגיה של תקופת המקרא

ד"ר נמרוד מרום

סמסטר ב', יום ג', 08:00 – 10:00, שיעור, 2 נ"ז,

בקורס נלמד על הקשרים הכלכליים והסימבוליים בין בני-אדם לבעלי-חיים בתקופות הברונזה והברזל בלבנט. בנוסף להבנת השימוש היום-יומי בבעלי-חיים כמקנה, לבשר, חליבה, עבודה וצמר, נדון בשימוש בהם כהון, כקורבנות, ולהבניית מסגרות כח פוליטיות ואתניות. כמו כן, ניגע בנושאים הקשורים לשיחזור עולם החי של העבר המקראי על השלכותיהם האתיות, המדעיות והפוליטיות.